

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán külvire:
Égész évre . . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 — —
Negyedévre . . . 2 — 50 —
Egy hóra . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

lap szellemi részét illető minden köz-
emény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
bármentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Teleki K. Lajos könyvkereskedésében
és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.
alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÓNYA.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:

Négy házasos petit sorért 5 kr. Nagyobb
terjedelmű a többzori hirdetések alk-
személyi jutányos áron vetítnek fel. Bélyeg
díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonosság 30 kr.

Nyitási költségek minden petit sora
50 krajczár.

Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőség-
ben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz.
alatt.)

Köziratok nem adtnak vissza.

Miniszeri rendelet.

— Tapasztalatok gyűjtése a kolera járván idejében. —

Hieronymi belügyminiszter rendeletet ho-
csátott ki az összes kolera által fertőzött tör-
vényhatóságok járványbizottság elnökeihez, il-
letve alispánjaikhoz, polgármestereihez. A bel-
ügyminiszter felszólítja a nevezett közegeket,
hogy a mostan dúló kolerajárvány ideje alatt
szerzett tapasztalatokat gyűjtsék össze, s kime-
ritő jelentésbe foglalva küldjék meg azokat fel-
lettes hatóságainak. E tapasztalatok szolgál-
nak azután alapul a jövőben az óvintézkedé-
seknek, melyeket metalmi ismét kitérő járvá-
ny alkalmával már helyesen eredményteljesen
foganatosíthatnak.

A belügyminiszter rendeletében azt
őhajlja, hogy a felterjesztett jelentések a kö-
vetkező kérdésekre adjanak szabatos fele-
letet:

1. Minő óvó intézkedések foganatosítat-
tak a járvány kitérőse előtt. (Közisztaságot,
ivóvízzel való ellátást, betegápolást, közle-
kedést, élelmiszerek kereskedelmét stb. ille-
tőleg.)

2. Ügykörök területén, mikor és hol mu-
tatózott az első koleraárvány uton dia-
gnosztizáltott-e kolera? Mikor jelente-
tett be, ki által, kinek és mikor jelent meg
a helyszínen először orvos és mikor hatósági
közeg?

3. Mely községekbe, honnan hurczoltatt
be a betegség? Ha ez ki nem puhatható,
mily körülménynek tudható be az első meg-
betegedés? (fertőzött folyó-, vagy kút-
víz ivása, mértékelen, rossz életmód általi hajlamosság
stb.)

4. Minő lefolyású volt a járvány? Hányan
betegedtek meg és hányan haltak el? A meg-
betegülés és halálozások községenként és
naponként kimutatandók. Hány ház van a
községben és azokból hány volt fertőzve? Há-
zanként hány megbetegülés és halálozás for-
dult elő? Minő lefolyású volt a betegség, vagyis
az első tünetek után mennyi idő múlva, jelleg-
zetes, vagy kevésbé jellegzetes tünetek között
következett be a gyógyulás vagy a halál? Mely
népzsólyát támadott meg a betegség? A fog-
lalkozás minő befolyással volt a járvány terje-
désére? Hol, hány és minő hatósági, közsegi
közeg, orvos, betegápoló és fertőtlenítő bete-
gült, esetleg halt meg? Eszleltetett-e egyes
községekben bizonyos szabályszerűség a baj
terjedésében? Például a községnek mily fe-
vésű (vízment) részei szenvedtek-e jobban,
mint mások vagy egyes kutak vizet étvezők

betegedtek-e sürűbben, mint a község többi
lakói? stb.

5. Mily intézkedések foganatosítottak
az első eset fellelékor és a járvány folya-
man az elkülönítés, fertőtlenítés, lakások ki-
ürítése, betegek elszállítása és eltemetése te-
kintetében? Mindez községenként részlete-
zendő.

6. Mily magatartást tanúsított a lakos-
ság az óvó-, valamint a járvány folyamán fo-
ganatosított intézkedésekkel szemben? Hol és
mennyiben mutatott ellenállást, különösen a
lakások kiürítése, illetve az egészséges család-
tagoknak azokból való eltávolítása alkalmával
és a kórházba szállítása illetőleg? Volt-e kar-
hatalom igénybe véve, hol, mennyi ideig, s
hány legényből állott (katonaság vagy csend-
őrség volt)? Használt-e a népvámi háziszert
a baj megelőzésére és a betegség lefolyása
alatt?

7. Volt-e járványkórház? (Mely községek-
ben?) Bérrelt ház, vagy újonnan épített (fából,
kőből stb.) Hány ágyra volt berendezve? Hány
beteg kezeltetett a kórházban és ezek közül
hányan haltak el? és hányan vitettek bele
halálukra? Hány napig volt a kórház elfog-
lalva?

8. Volt-e járványorvos alkalmazva? (A
kórjárás, vármegye területén.) Hány járványor-
vos volt a vármegye által fel fogadva, kik voltak
azok névszerint és hány küldetett a kormány
által (orvostudor szigorló orvos). Ezek (mely
községben) mely időtől meddig voltak alkalmaz-
va?

9. Mely községekben és hány fertőtlenítő
gép (gőzfertőtlenítő) volt üzemben? Hány szem-
ély (gőzfertőtlenítő gépész) volt ezek mellett
alkalmazva, mely naptól meddig és mily er-
edménnyel, mely községben működtek? Hány
lakást fertőtlenítettek?

Volt-e a kormány részről kiküldött gőz-
fertőtlenítő gépeken kívül más fertőtlenítő
gép vagy eszköz alkalmazásban, milyen és
hol?

10. Hol és minő gátló intézkedések alkalmaz-
tak a járvány leállítására, melyek a ke-
reskedelmet, közlekedést és gyűlékezést (vásá-
rok, bucsuk, iskoláztatás, gyűlések, mulatságok)
akadályozták? és a lakosság körülből meny-
nyiben szenvedett anyagi károkat ez intézke-
dés alkalmával?

11. Mily gyógyeljárás következett az ille-
tős orvos, s mily eredményt tapasztalt?

12. Mire fordítottat a kormány által kül-
dött pénz-egyet? ez községenként és tételenként
kimutatandó.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Pisztoly-párbajom volt . . .

Pisztoly-párbajom volt, lelőttem egy férfit,
— Olyan nagy dolognak tartják az effélit —
Hitványság, semmisség az egész előttem,
Legazembereztem és aztán — lelőttem!

Abban igaza van a közvéleménynek;
Sohse' bántott az a szerencsétlen lélek;
De ha nem akarta, hogy vérbe feresszem;
Mért nem türte hát, hogy legazembereztem!

Nagy bátorságuk van a hírlapíróknak,
Rólam olyan könnyen, odavelve, szólnak...
Pedig ez a hőstett, amit én miveltem,
Dicsőítést várna — prózában és versben!

Ne siránkozzatok fényes uri körök:
»Egy kis államfogház«, aztán visszajövök!
S örömeire annak, hogy nem kaptam bitőt!
Ismét agyon lövök egy ártatlan zsidót!

Azt képzelik némely nyulszívű — okosok:
Hogy az emberölés — valami rút dolog...
— Hirnevet szerzetem én annak az árán
S büzkén sétálok ma Debreczen utcáján!

Jut a dicsőségből éjjel-nappal . . . bőven:
Éjjel meglátogat, rákít agyon löttöm;
Nappal hírem-nevem szájról-szájra jár-
kel: Ni! . . . ott megy a gyilkos! — Mikor csipik már el?!

Király Péter.

A porosz-magyar légió.

— Egy Klapkáról szóló, sajtó alatt levő könyvből. —

Az 1859-iki olasz háború hirtelen befe-
jezése halálos csapás volt a magyar emigrá-
ció további szereplésére. A lassu kiábrándu-
lás honn és künn egy-egy zökkenővel, de kö-
vetkeztesen utját egyengeti innenfogva —
67-iki közjogi kiegyezésnek.

A 61-iki országgyűlésen a »forradalmi
párt«, a »központi bizottság« önként lemond-
ott a vezérszerepről. S röviddel rá hivatalo-
san megküldte Kossuthnak saját »parté-
czé-
duláját.

Gr. Teleki László elfogatása, majd halála
megbontja a »nemzeti igazgatóságot«, s habár
kiegészítést az emigráció többsége erősen
sürgöti, nemskára Klapka maga is »egészsé-
gének hanyatlása s személyes ügyeivel való
elfoglaltsága miatt kilépett a nemzeti igazga-
tóságból«, magánéletbe vonult vissza, s a fon-
tebbiek kapcsán irásban jelenté Kossuthnak,
hogy »a magyar emigráció ügyeinek további
vezetésébe magának semmi befolyást nem tart
főnn s újabb politikai tevékenységre csak ak-
kor leend ismét kész, midőn arra hazánkbeli
jövendő fölszólítás.«

A sok byzanci közt az egyetlen római
megint csak Kossuth Lajos . . . Az olasz ma-
gyar legió töredékeivel ott maradt a sülyedő
hajón a kormánykerék mellett; örökös ébe-
ren, hogy az árbocon lengő nemzeti lobogót
be ne szennyezze semmi mocok; s s rendíthet-
len hittel és kitartással vár újabb kedvező
szélre, mely hazai partokhoz terelje elvégre a
pillanatra mozdulatlan gályát.

Hiában vár persze! Cavour váratlan ha-
lála pótolhatlan csapásá lesz rákérve. Viktor
Emanuel becsületes jóindulata dacára az olasz
államférfiak: Ricasoli, Ratazzi stb. ezentul már
vagy fitnyálják, vagy csak olyan tromfnak te-
kintik a magyar ügyet és emigrációt, me-

Oláh izgatók Torda vidékén.

Érdekes adatokat derített ki már eddig is an-
nak a forrongásnak a vizsgálata, mely Torda
vidékén mutatkozott az oláh nép között. En-
nek a forrongásnak első jele tudvaleg az volt,
hogy a kolozsvári kerékpárosok, mikor
Tordára mentek. Aranyos-Polyanon oláh pa-
rasztok megtámadták. — Ennek az esetnek
nemzetiségi élet meg el lehetett esetleg venni
azzal az okoskodással, hogy hiszen nemcsak
az oláh paraszt néz ferde szemmel a keré-
kpárosra, a garabonczás diákra, a ki jégesőt hoz
a vidékre. Súlyosabb volt a második eset, —
melyet szinten jelentettünk: Bethlen Geza gr.
főispán kocsijának megtámadása. Ha a kocsis-
nál és a gróf huszárjainal nem lett volna fey-
ver, úgy a támadásnak sokkal szomorubb vege
lehetett volna. Így azonban a támadók az első
lövésre elszaladtak. A főispán erre indította
meg a szigorú vizsgálatot, a melynek folyamán
megállapították, hogy a támadók mind a két
esetben oláhok voltak. — Tizenegyet azután
közülök el is fogták és Tordára beviserték. Az
oláhok bevallották, hogy Torda közelében ka-
batos urak jöttek hozzájuk és azok izgaták
fel őket, azt mondván, hogy a magyarok az
okai a románok összes nyomorának és azért
ki kell őket pusztítani. Torda-Aranyosvármegye,
hol csak tavaly történt meg a tagosítás, a mi
sok zavart okozott, kiválóan alkalmas hely
ilyenfajta izgatásokra. Ugyancsak ez alkalom-
mal az is kiderült, hogy egyes községekben,
mint Topánfalun, hol a szolgabíró román, az
izgatásokat rendszeresen ütik, habár a szolga-
bíró mindezt tudta is, sőt felhívattott, hogy az
izgatókat tavolítsa el, mégis szemel hunyt. A
szolgabíró — mint a N-t — jeleníti — most
felüggesztették állásától.

BELFÖLD.

A véderőtörvény életbelépte óta az

ország több városa és községe nem szolgáltat-
ta be a kellő hadijutaleket. A honvédelmi minis-
ter most e hadijutalek pótlását határozta el
és elrendelte, hogy a számfelüti harmadik
korosztálybeli póttartalékosok a honvéd újoncz-
jutelekre tetsessenek át. A harmadik korosztály-
beli katonák ennek következtében elesnek a
póttartalékosok kedvezményétől.

A főrendiház első ülése. Ma, mi-
kor a képviselőház a nyári szünet után első
ülését tartja, deli 12 órakor, közvetlenül a
képviselőház ülése után, a főrendiház is ülést
fog tartani. A főrendek ülésének az előző elő-
terjesztéseken kívül nem lesz más tárgya, mint
a képviselőházban már előbb kihirdetett ki-
rályi leiratnak felolvasása.

KÜLFÖLD.

Bismarck és a német császár.

Berlin, szept. 23. A sajtó telegrafikus el-
lőnében a »Tageblatt« határozatlan jelenti, hogy
a császár és Bismarck hercegi táviratváltása
magának a császárnak kezdeményezésére tör-
tént. A császár Kőszegről Kissingenbe, egészen
a saját elhatározásából küldte táviratát.

Sándor király apjánál. Sándor
szerb király a jövő kedden Abbaziába utazik,
hogy 8 napot együtt töltsön ott időző apjával.
Kiseretében csak a szerb kereskedelmi mi-
niszter lesz.

Zavargások Csehországban. Reichen-
berg, szept. 22. A legutóbbi napokban történt
zavargások, a melyek folytan több cseh munk-
kást letartóztattak, tegnap éjjel a szomszéd
Machersdorf faluban folytatódott. Ezeket az

alatt a magyar közélet számottevő tényezői
mindig nyitlabban és határozottabban
köztek csoportosulni Deák Ferencz körül:
fölszédtek egy szép reggel a tátorfát, beállot-
tak önkéntes emigránsoknak s »a nemzet meg-
bizásából« egy hangzatos kiáltványban maguk
mellé és tette szóították mindazokat, a kik
elégületlenek voltak a néhai »nemzeti igazga-
tóság« tulságosan óvatos, félnék, habozó és
körültekintő eljárásával.

A történelmi szereplésben szintén van
véletlen szerencse és sors kegyelme. A legra-
gyogobb hivatas mögött is található néha min-
den nemzet nagy emberéinél — ily háttér. —
Kalandoroknál mindig! . . . Néha csillogó ez,
legtöbbször azonban sötét s csak a közvi-
szonyok komor árnyéka fokozza imponálóvá
és esabítóvá az egváni sulyt és tevékeny-
séget. A »genfi bizottság« politikai és erkölcsi
zérusa is így váltak nyomatekos számokká,
legalább egy időre, a magyar nemzet szemé-
ben és sorsában. Nyomatékos számokká, ami-
ket ellensúlyozni még Kossuth lángelméje vi-
lagháire és jellemének eszményi feddhetlensége
sem tudott.

Komárom György és gróf Csaky Tiva-
dar bizony othon sem nyomtak sokat a lat-
ban. Nyakukba vére a világot, észrevétlenül
elvelyűnek, eltűnnek a névtelenek zagyva tö-
megében, ha viszontagságuk össze nem hozza
őket egy-egy Horvath Mihály, Puky, Vetter,
Bethlen, Tárr, Klapkával és az emigráció más
kijűnőségeivel s nem adják oda ezek hátukat
nekik hadi Bismarck hercegre küszöbe felé. A
feneketlen örvény fölött, mely e honn is je-
lentéktelen embereket a század első államfer-
fiától elválasztja, csak így sikerülhetett ezeknek
bejutniuk nemcsak a porosz külügyminiszeri
palotába de még magasabb körökbe is.

A porosz-osztrák háború valószínűsége
ismét reményeket ébresztett az emigrá-
cióban

2.

itteni helyőrség néhány cseh származású katonája okozta, a kikhez a csöcselők is csatlakoztak. Az Oetl-féle vendéglő berendezését teljesen elpusztították. A katonák azután az utcára mentek és több ház ablakait beverték; a tömeg pedig azután köveket hajgált be a németek lakásaiba. Végre a tüzoltóság volt kénytelen kivonulni és véget vetni a garázdálkodásoknak.

A lengyel nemzet gyászja. Szombaton volt 100 esztendője, hogy Lengyelország második fölöttébb bejegyzett a gródnói üggyeztet néma országgyűlés. A széjjel-szórt lengyelek néma gyászszal ünnepeket meg mindenütt ezt a napot. Legszabadabban adhattak még kifejezést gyászuksnak a szerencsétlen lengyelek Galiciában. Így Lembergben minden üzlet zárva volt s minden munka szünetelt, még a kiállítás területén is. A székesegyházban nagy gyászünnepség volt annak a 24 lengyel hazafinak emlékére, a kik a néma országgyűlésnek tagjai közül egyedül tiltakoztak hazájuk feldarabolása ellen. A mítsere az egyesületek és a testületek zászlókkal vonultak ki. A székesegyház előtti téren óriás néptömeg állott, mely mise végeztével hazafias lengyel dalok énekése közben oszlott szét. — Krakóban ugyancsak gyászistenmisztet tartottak meg a gródnói határozat emlékét. — Egész Galícia gyászszertartással, csendesen ünnepelte meg Lengyelország szomorú jubileumát.

Az orosz hajóraj Toulonban.

Páris, szept. 22.

Mohrenheim báró orosz nagykövet az orosz tengerészek fogadására alakult sajtóbizottság előtt kijelentette, hogy a fogadás a külföldön annál nagyobb benyomást fog tenni, minél inkább el fog kerülni a lakosság minden túlzást a kifejezésekben.

Továbbá kijelentette Mohrenheim, hogy az orosz tengerészek látogatása, melyet Sándor császár pontosan definiált célra határozott el, nagy történelmi tény és a legszebb nap a két nép történetében.

A Figaro-nak jelentik Prágából az ifjucseh képviselők klubjának azt a határozatát, hogy miatt az orosz tisztek Párisban lesznek, egy telegramot fognak elküldeni, melyben üdvözik a francia-orosz szövetséget és tiltakoznak a hármasszövetség ellen.

Ugyancsak a Figaro-ban van egy római telegram, mely szerint az olasz kormány előterjesztést tett a hatalomnak, hogy Olaszország, Németország, Ausztria-Magyarország, Anglia követei a kronstadt-touloni ünnep alatt Párisból távol tartózkodjanak. Ausztria-Magyarország és Németország már válaszoltak és pedig tagadólak.

A Figaro ama teljesen koholt jelentése ellenében, hogy Olaszország azt javasolta, hogy a hármasszövetséghez tartozó hatalmak nagykövetei a francia-orosz ünnepek alatt maradjanak távol Párisból, jól értesült helyről megjegyzi, hogy Münster gr. német nagy-

követ szeptember végén és Hoyos gróf osztrák magyar nagykövet október 9-én érkeztek ide vissza szabadságjáról.

Politikai körökben kétségbe vonják a hitelességet annak a nyilatkozatnak, a melyet egy itteni lap adott Mohrenheim báró orosz nagykövet szájába a francia-orosz ünnepek jelentőségére vonatkozólag.

A párisi községtanács mai rendkívüli ülésében 350 000 frankot szavazott meg az orosz tengerésztisztek fogadására.

A szocialista Vaillant erősen kikelt az összeg megzavazása ellen s azt mondta, hogy inkább osszák ki ezt a pénzt a párisi szegények vagy a sztrájkoló munkások között; ő részéről kijelenti, hogy nem fog részt venni az oroszok tiszteletére rendezendő ünnepegekben.

A községtanács elvetette Vaillant indítványát. A községtanács elhatározta továbbá, hogy Avelan tengernagynak egy méter magas ezüst szobrot fog átnyújtani, mely a fegyveres hékét ábrázolja; a többi orosz tisztek arany és ezüst érméket fognak kapni.

Azt az indítványt, hogy az avenue du Bois de Boulogne-t avenue de Kronstadt-ra kereszteljük, hogy továbbá azon a házban, amelyben N a g y Péter 1718-ban lakott, emléktáblát alkalmazzanak, bizottsághoz utasították.

A sajtó ünnepi bizottsága elhatározta, hogy nem mond le a diszlakomáról: ezen a lakomán nem fognak beszédeket mondani, a meghívók névre fognak szólítani és mindenki tartozik jegyét megfizetni.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton a Gönczy-egyesület Otthonában.

Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d. u.

Szept. 25. Hajdúvármegye közgyűlése.

Szept. 25. Beiratások kezdete a depr. közpiskolákban.

Szept. 26. A termény- és áruaktár r.-társaság közgyűlése, a városháza nagyertermében. D. e. 10 ó.

Szept. 28. Debreczen sz. kir. város közgyűlése.

Szept. 30. A szindiny kezdete.

Okt. 1. Ifjúsági bál a Korona vendéglőben.

Okt. 2. Alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő társulat közgyűlése, a városháza nagyertermében. D. u. 4 ó.

Ujdonságok.

A párbaj ellen.

Budapestben a terézvárosi polgárikör tagjai Kossuth Lajos születése napjának évforduló ünnepét szombaton este ünnepeleik meg, a kör tagjainak nagy részvétele mellett.

Minden évben híven megünnepelik ezt a napot. A mostani ünnepet érdekessé tette az, hogy kapcsolatba hozták vele a párbaj kérdését és szoros szövetséget kötöttek, hogy közösen, egyesült erővel küzdeni fognak a párbaj ellen.

Az indítványt Ráth Péter elnök, a kassaoederbergi vasuti igazgatója, terjesztette elő.

A porosz fegyver rohamos és nem álmódott sikerei fölfelegessé tették aztán mindenféle forradalmi segítséget. S az egész epizód legföljebb politikailag vált javára a magyar ügynek.

A Csáky parancsszavára hallgató magyar legió Neise várában gyülekezett. Megjelent itt Klapka is. Glédába állította a csapatokat előhozott két gyalogsági és egy lovassági zászlót, s miután ezeket ünnepélyesen felszentelték, négyzetű formálva, egre emelt kezekkel vezér is, vitézek is, megesküvének — a magyarok istenének szent nevére, hogy e zászlóhoz utolsó leheletükig hívek lesznek.

Mi történnék már most? két haditanácsban heves vitakozásnak szolgált anyagul. A többség gróf Csáky lángoló buzdítására a betörés mellett nyilatkozott.

Bevezetésül pedig a minden lében kánál gróf Csáky több ezer példányban átcsémpeztet a határokon egy nyomtatványt, mely alatt Klapka neve állott, de melynek ez egy Brüsszelben kelt későbbi nyilatkozata szerint soha még csak a színet sem látta, így hangzott:

„Vitézek! Honfársaim bizalmából az összes magyar hadierők főparancsnokságát veszem át; — mint vezér szólok tehát hozzátok.

Szegény hazánk nem árva többé!
»A poroszok és olaszok hatalmas királyi szövetségének!

»Olaszthonból Garibaldi, a Duna felől Türr, Erdély felől Bethlen sietnek a haza felmentésére, innen én vezetem a magyar sereget, Kossuth Lajos velünk lesz, így egyesülten kiverjük az osztrákok, mely hazánk vétét és vagyonát rabolja, visszafoglaljuk, a mi a miénk: Árpád földjét!

»1848-9-ben örök dicsőséget arattunk, most a babér és béke koszorúja vár ránk, ha fölmentjük hazánkat.

»Előre tehát! Kövessétek a magyar zászlót. A hol az lobog, ott a magyar ember helye.

»Egy néhány napi járásra esik hazánk szent földje, odavezettek. Induljunk tehát haza, hol anya, testvér, mátká nyit karokkal vár.

Az indítványt a kör tagjai nagy lelkesedéssel fogadták.

Vázsonyi Jenő dr. szólt föl az indítvány mellett s erős vádbeszédet mondott a párbaj ellen, melyet manap minden művelt államban kiküszöbölni igyekeznek:

»Mi munkásemberek vagyunk — ugymond — kik a műhelyben, hivatalban, az asztalok mellett keressük meg kenyerünket. Nekünk a kenyér után kell néznünk, nekünk nincs időnk, sem alkalmunk, hogy a léhák és munkátlan emberek mintájára a nagyuri sportok különböző szakmaiban magunkat kiképezzük. Munkás polgárok soha sem lehetnek a párbaj hívei. És azért mi saját becsületünket, létünket védelmezzük, midőn a párbaj ellen akciót indítunk.

A szónok ezután indítványozta, hogy a terézvárosi polgári kör tagjai kérvényt terjeszzenek az állami élet tényezői elé s a társadalommal szövetségbe bizonyára el fogják érni a célt, melyért a küzdelmet megindították. Szükségesnek tartja, hogy mindenekelőtt a királyt el terjeszsek kérvényüket, hogy mint a hadsereg legfőbb ura, legelőször is katonai alattvalót tiltsa el szigorúan a párbajozástól.

Aztán a törvényhozás tagjait kell az ügynek megnyerni s így közvetve a kormányt, mely a büntető törvénykönyv legszigorubb paragrafusát alkalmazza mindazokra, kik a becsületet a kard élével akarják megszerezni, vagy megtartani.

A terézvárosi polgári kör tagjai tehát az egyesület igazgató választmányát felszólították, hogy ebben az ügyben sürög-en készítsse el a határozati javaslatokat, melyeket az ország valamennyi polgári körével közölni fognak, felhíva egyúttal a társadalmat, hogy a polgári becsületet a párbajtól teljesen függetlennek tartsa, s hogy a párbajt zárja ki.

Ebben az értelemben beszéltek még Névy László és Kállay Gyula alelnökök, továbbá Török Sándor gyógyszerész és Sümei Vilmos, az egyesület jegyzője.

A kör jelen volt tagjai egyhangulag, lelkesen hozzájárultak az indítványhoz.

A határozati javaslatokat aztán, melyeket a kör igazgató választmánya készít el, megküldik a többi fővárosi és vidéki köröknek is, a lapok útján pedig felhívást fognak intézni az ország nagy közönségéhez, hogy a társadalom minden rétegével megkezdhesse a küzdelmet a czétalan viaskodások ellen.

Békésmege szerdai közgyűlésén Bodoky dr. indítványt fog betérjeszteni az iránt, hogy a megye az országgyűléshez intézendő feliratban a zárójámbüntetés szigorítását kérje.

* A debreczeni ev. ref. főiskola

akadémiai tanszakaiban a beiratások szept. 25-en megkezdődnek s tartanak október 1-ig bezárólag. Javító és pótvizsgálatokra az illető dekan uraknál kell jelentkezni szept. 26. d. u. 5 óráig. Javító és pótvizsgák szept. 27. d. u. 3 óráig fogva tartatnak. Theologiai alapvizsga letételére szintén az illető dekan uraknál kell jelentkezni szept. 28. déli 11 óráig. A

»Válaszlatok! — nyomorult foglyok akartok-e maradni, vagy dicső honvédek lenni?

»Eljen a haza!

Klapka magyar tábornok.

Az összes magyar haderő bátran benyomult most a legigazott magyar földre. Sorraiban Karolyi István és Tibor gróf, két Bálssa báró, Bánffy András báró s egész tucat fiatal magyar magnás...

Tárt karok helyett azonban sortüz fogadta ott őket oszták agyukból, puskákból s néhány lövés váltás után a vakmerő kis hadtest visszavonult a tulnyomó császári hadak elől karóbbi állomása helyére, Bauerwitzba. Klapka nyomban átadta itt a vezényletet Mogyoróssy ezredesnek és dandárparancsnoknak s röpült haza családi tűzhelyéhez, feledni. A kalandos kísérletre másfél millió tallért adott a porosz kormány a »magyar hadipénztárba.« Ambátor a bekekötés korlátlan és büntetlen hazamehetést biztosított mindenkinek, Csáky Párisban telepedett meg s ott pihente ki az utolsó hónapok roppant izgalmaival és fáradtságait.

A keserű lecke minden irányban hatott. Okultak abból fönn és lenn, otthon városok és haza sírok.

Königrátnél a kétféjú sasnak csak karmait nyírálta meg a porosz szabaly. Tollai sérletlenül kerültek vissza a császári burgba, nem annyira a francia császár közvetítő hatalmi szózata, mint a magyar nép lojalis tartózkodása által.

A magyar emigráció ezrei százakká fogytak időközben. — És dobogó szívvel lesték a közölők a legtöbben: lehet-e, szabad-e visszatérniök az elhagyott anya puha keblére...

A szülőföld névtelen édessége, a minék a római költő nevezte el a legküzdhetlen honvágyat, — Klapkát is hazafelé vontá... szakítva minden kicsinyes mellékintéttel, — ki szabad emberként távozott, meg nem nem törve és le nem gyözve: fölment fövel, hasonlóképen jelent meg most, másfél ti-

theologiai alap-, illetve a jogi alap- és államvizsgálatok szept. 29-én veszik kezdetüket. A tanév október 2-án, hétfőn, d. e. 9 órakor az oratoriumban tartandó istenisztiszelettel nyílik meg, melynek megtartása után akadémiai igazgató a főiskola dísztermében megnyitó beszédet tart d. e. 10 órakor. Törvényolvasás d. e. 11 órakor. Az előadó tanároknál a leckekeönyvvel jelentkezés október 2. 3. és 4. napjain történik. Előadások kezdete október 5-én, csütörtökön a d. e. órákban.

*** Diszes esküvő.** Fényes esküvő folyt le szombaton délelőt a nagyváradi-olaszi ev. ref. templomban, a hol Fényes Ákos hadhazi földbírtokos esküdött örök hűséget Bartos Jolan kisasszonynak, Bartos Gyula tekintélyes földbírtokos szép leányának. Az esketést Csak Máté-lelkes végezte, ki megható beszédet intézett az ifjú párhoz. Násznapok Bartos Gábor és Szilágyi Jenő, nászasszonyok id. Bartos (Gáborné és Szilágyi Jenőné; nyoszolyólanok Szilágyi Palma (B.-Ujfal.) Nagy Vilma (Debreczen), Ertesy Rózsika; vőfélyek Ujfalussy Dező (Szathmár), Kováts József (Debreczen) és ifj. Bartos Gábor voltak. A templomból hosszú kocsirobogott a vasut mellett levő Wöber szállóba, hol a díszes társaságra dus villás reggeli várt, melyben a szebbnél szebb felkösztönökben sem volt hiány. A reggeli vegeztével az ifjú pár a déli vonattal naszutra indult.

*** A kolera Szabolcsmegyében** végkép megszűnt. Az elmúlt héten sem megbetegedés, sem haláleset nem fordult elő. A becsünetett táncmulatságok, hangversenyek, színi előadások és egyéb mulatságok — valamint az országos vásárok — akadály nélkül megtarthatók. Az országos vásár Nyíregyházán október 16-án; Tisza-Dobon október 5-én Nagy-Kállóban szept. 28-án fog megtartatni.

*** Robinetti mint segédzszerkesztő.** A Honvéd írja: A nagyváradi »Szabadság« szerkesztőségét tudvalevőleg elmozdították, illetve a szerkesztőséget csak megakarták rendszabályozni a kormánypart szájze szerint, — de az nem ment bele és leette a penát. Most a nagyváradi urak keresnek szerkesztőt, de természetes, hogy valamirevaló hírlapíró nem akada, ki a jelenlegi nagyváradi állapotok mellett Nagyváradra menjen. Vertesi Gyula, ismert jeles író s felszólították, hogy vállalja el a szerkesztést. Vertesi, ki a »Fővárosi Lapok« egyik főmunkatársa, kijelentette, hogy elvállalja a szerkesztést, de csak azon feltétellel, ha melléje segédzszerkesztőnek Robinetti fogadják föl. — Ez az erős öklü ut talán imponálna a nagyváradi dzsentri uraknak.

*** Három hetes férj öngyilkossága.** Beregyvármegye egyik legtekintélyesebb családjának széniora öngyilkossá lett. Horváth L. földbírtokos, néhai Horváth István volt beregi földispan legidősebb fia, aki csak három hettel ezelőtt vette oltárhoz a szép Kőcssey Annát, csütörtökön délután Hétében, családja bírtokán, halantekon lőtte magát és azonnal meghalt. Horváth Lajos még csak negyven éves

zedes bolyongás után, — nemzete itélőszéke előtt.

Lelkesen nyilvánult annyi ezrek itelele Klapka politikai integritása fölött s előbb az illavai kerület, majd szülővárosa, Temesvárvá mandátumában a közbizalom, — hogy polgárnak, hazafinak egyaránt kifogástalan.

Közpályája mindamelllett rég tul volt már a zenithen. Gondteljes küzdelem a létért válja föl a nemes küzdelmet hazaért és jogért.

Klapka még 1864-ben nőül vett egy vagyonos, művelt, szép francia leányt, D'Arboin Inez kisasszonyt. — E házasságból derék két ifjú: György és Ernő viseli máig nevét.

A szerencse anyagi kedvezményekben sem mutatkozott szükmarkunak. Komárom hóse-írant.

Bőségszarujából csőtül hullott koronkint áldás, nyereség Klapka ölébe — Cak-hogy a mit kritikusat oly keményen megrónak a tábornokban, ugyanaz a lágy szív vesztét okozza százszor, ezerszer, mindenha az embernek is.

Egyes Közgazdasági és pénzügyi vállalatok és alapítások, például az ottomane banque szazezreket jövedelmeztek egyszerű-mászor Klapkának.

Ha nem csurrant, csepent a »Századok« czimnel általa indított napi lapból és kisebb csatornákon is. Élete alkonyán mégis honvéd-Batábornoki nyugdíjából (2500 ft) eldeztelt Budapest egyik szalodájának zselléréül, segítve mind szerencsétlen embertársán, s nem c-upán föld-lőséget, de utolsó filléreit is pártalan gyöngédséggel megosztotta mindig nyomorgó honvéd-bajtársakkal: ugyanez a hajdan világhírű, sokszor gazdag, mindig tevékeny, önzetlen, szerény férfiú közeledni érezvén véget, csak azért nem keresheti pár ezer forint adóságát s nem dicsőségért, de a mindennapi kenyerért dolgozik, midőn megjelenik küszöbén a halál anyaga s rá teszi fáradt szempilláira örök alomba mélyesztő nehéz, hideg kezét, 1892. május 20-án, éjféltájban.

Dr. Vajda Emil

hatalmas szép embeutazta Közép-keleti részét; alha haza jött s család dett. Mindenki szegész Bereg megye-lanul, az egész gyilkossá lett. Kör-tetté pillanatnyi

*** Eljegyzés.** Czeni Hírlap: szept. Wertheimer Márk reskedő szép és Gyöngyike kisasszony szept. 1-én

*** A Göncz** a tanítók Otthon-zöljek Bodnár királyi kiintézetes let elhatározta, s veterán tanítómrendez.

*** Elfogott** Nyiregyháza úra ura Antal szept. Barna rendőrtanbízost illeti. A mést tette — meggyanu támadt ellen, aki Antal napon át tartott Balsara. Az illető Marsalkó István biztos a kapott Nagyfaluba kutagyanusított asskán — megalymruhákat — amint később

kos asszony Nyiregyháza úr tét így adta előlponi, de Antal fekvő örege s mig meg nem is szurkáltam, az ajtókat beemó ruhát hie Nagyfaluba sítal ismét Nyirnapra mentem kos asszonynak 28 év körül selyemruhák: mi jellemző: előző vasárvasuti munkázán és ugyan gépezettel Bártatlant —

*** Első**

Péter a verecs midőn egy kiapott meg: szája-lára s már-már szási sas óriás. Hirtelen megáll a rávas egy g

A megsebesült levegőben, azúte Berdár, migdában. Nagy drelhető volt mertették, hogy Mindkettő teljes fömség közö-vannak szárad mint valami ú Berdár ki akat el ajándékkép

*** Kin** ev. ref. gym felügyelőseben, tollnok

*** Hel** Kossuth-ut György könszörnyet harrziát tartvargót és es

Márton csalalójából Szsertést ellorendőrség, csak 3 frt. Borbála k a csapó-ut arczát teljrendőrség Mihályt, kagarázdálkodnap éjjel v a ny b

Nagy Sánd közt meghatott, ma bocsájtotta pos sárga-nevre hallláris kevé III ker. S

nold, a n f. szerkes lap f. szer tesí Arno zott el ol u f. szer

tek és nehezen értek. A Duna-Tisza köze, a Tisza balpartja, a Tisza-Maros szöge némely részén és egyes erdélyi vármegyékben megzöld s attól tartanak, hogy a hűvös időjárásban csak igen nehezen fog megérni. A korai fajok (ugymint lengyel tengeri pignoletto) leg hamarabb ürhetők. Szórvaosan a peronospora és a portuszók károsítják: azonban legnagyobb aggodalomra az orzag nagy részében de főként a felvidéki és erdélyi részeken gyakran beálló derek szolgáltatnak okot. Törést több helyütt megkezdették; legkedvezőbb termést a Duna jobb partján, a Duna-Tisza közén és a Tisza-Maros szögen ígér.

A hüvelyesek és kerti vetemények is melegebb és csapadékkal váltakozó időt kívánnak. A káposzta legnagyobb részben egészséges, nagy fejeket hozott. Ujorka, tök és a szőlősgyökerek elég bő termést adnak. A bab többnyire jól fizetett.

A kender és len különböző eredményt adott. Nehel a magtermés, háshol a fonaltermes kedvezőbb. Titolása és áztatása folyamatban van.

A dohány törését legnagyobb részben beféjezték, sőt a Duna, Tisza közén és a Maros szögen fűzést és szárítást is megkezdtek. A szárítás sikerehez melegebb idő lenne kívánatos. Hajduvármegye balmazújvárosi és Bereg vármegye tiszabati járásában a jég többféle károkat okozott a dohányleveleken s ezenfelül több helyett a fagytól károsodott.

A takarmány és csukorrépa nehel kedvezően, sőt igen jól áll úgy hogy kataszteri holdankint 180.200 q. termést ígér, helyenkint azonban szinten sokat szenvedett a szárazságtól. Kiásását sok helyütt megkezdtek.

A burgonyával bevetett terület az országos magyar királyi statisztikai hivatal adatai szerint 795,067 kataszteri hold (a múlt évben 795,038 kataszteri hold volt). A korai burgonyát többnyire közép, sőt közepen felüli eredménnyel szedték fel, bár igaz, hogy nehel a gumók aprók maradtak s ezenfelül sokféle a peronosporára tett benne igen nagy károkat. A kesi fajok a Tisza-Maros szögen és egyes erdélyi vármegyékben kedvező eredménnyel bíznak s megfélelnék a hozzájuk fűzött várakozásnak.

A mesterséges takarmányműek, löhere és luczerna az ország nagy részében gyenge hozamot adott. A muhar kedvezően kel, sőt nehel a csalamade is jó sikerrel bíztat. Ez utóbbi azonban több helyütt megsárgult. A takarmánytárka gyenge.

A legelőket sokat szenvedtek a hozantartó szárazságtól; felújulásukhoz nagy szükség lenne pár napi esőre.

A gyümölcs az utóbbi időkben nehel erősen hull. Az alma-, szilva és körtetermes egyes vidékeken legnagyobb részben kedvező volt.

A szőlő lassan érlik. A peronospora pusztításai folytán sok helyütt nem csak levélzete, de firtjei is megromlottak, sőt nehel egészen tönkre mentek, úgy hogy igen kevés helyen van kilátás kedvező szüretre, miután a szőlőben a der is kárt tett.

VASUTI MENETREND.

1893. május hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest-Nagy-Várud felé	reggel 8.40 p.
	déli 12.52 p.
	este 10.31 p.
Csák Nagyvárad felé	délután 2.40 p.
Szatmár felé	délután 3.45 p.
	éjjel 3.09 p.
	délután 1.45 p.
Miskolcz felé	délután 3.35 p.
	este 7.40 p.
B.-Szt.-Mihály felé máv-ról	reggel 5.48 p.
	6.04 p.
	vásártérről
	délután 3.15 p.
	3.30 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	reggel 5.05 p.
	vásártérről
	5.18 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	délután 3.50 p.
	vásártérről
	4.04 p.

Debreczenbe érkezik:

Debreczenbe N.-Várud-P.-Ladány felől	reggel 2.44 p.
	délután 3.09 p.
	gyorsvonat este 7.09 p.
Csák Nagyvárad felől	reggel 7.48 p.
Szatmár felől	reggel 7.54 p.
	délután 12.29 p.
	este 10.16 p.
Miskolcz felől	reggel 8.07 p.
	déli 12.36 p.
	este 7.20 p.
Büd-Szent-Mihály felől vásártérről	reggel 8.03 p.
	8.17 p.
	máv-ra este 7.20 p.
	vásártérről este 7.30 p.
F.-Abony s Polgár felől vásártérről	délután 5.02 p.
	máv-ra 5.16 p.
F.-Abony és Polgár felől vásártérről	reggel 7.45 p.
	máv-ra 8.0. p.

Budapestről-Debreczenbe indul:

Személy-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonateste	7 órakor.
Gyorsvonat este 9 óra 15 perczor.	mely Püspökudányban utól éri a Budapestről este 7 órakor induló személyvonatot.
(Egységes vasuti- zóna - idő szerint.)	

A sertéskezeskedelmi csarnok jelentése.

szeptember 22.

1. Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1 Óreg nehéz (páronként 300-400 kilon felüli súlyban) 2. Óreg közép (páronként 300-400 kilon felüli súlyban) 3. Fialat nehéz (páronként 320 kilon felüli súlyban) 4. Fialat közép (páronként 250-320 kilon felüli súlyban) 5. Fialat könnyű (páronként 250 kilonig terjedő súlyban) 6. Nehez (páronként 280 kilon felüli súlyban) 7. Közép (páronként 220-280 kilonig terjedő súlyban) 8. Könnyű (páronként 220 kilonig terjedő súlyban) 9. Nehez (páronként 260 kilon felüli súlyban) 10. Közép (páronként 220-260 kilon felüli súlyban) 11. Könnyű (páronként 220 kilonig terjedő súlyban) 40-43. Sertés létszám: szept. 21-ik napján volt készlet 183,391 darab. A hízott sertés üzletirányzata: változatlan. - Hízott sertés értéke 16.- 18.-, malacz (11-20 hónapos korban) felhajtott 2482 drb.

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos jegyzések szeptemb. 23. - Buza öszre 7.40 pénz, 7.41 áru, tavaszra 7.81 pénz, 7.82 áru. Tengeri 1894. máj.-jun.-ra 5.02 pénz, 5.04 áru. Zab öszre 6.82 pénz, 6.84 áru. - Káposzta-repce aug.-szept. 15.73 pénz, 15.75 áru.

Főszervező: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kösa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főter 1828.)

Med. univer.
Dr. GUTTMANN EDE
fogorvos

Ischlból, ahol a nyári időszakon át működött, hazaérkezve, rendeléseit állandó lakasan ismét megkezdi és minden a foggyógyászat teréhez tartozó műtétek kivételére és műfogak előállítására ajánlja magát. (405.)

Főpiacz 1824. Szikszay-féle ház I-ső emelet.

8305/1893.

Arverési póthirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről pótlólag közhírré tétetik miszerint a Pallagi VIII. és IX-ik tag földeknek és a szikgáti cserépvető mellett felszakról és dél felől fekvő földeknek **folyó 1893-ik évi október 4-ik napján** kintűzött nyilvános szóbeli árverése iránt 7748 és 7790/1893. sz. alatt kibocsátott hirdetmény azzal póttoltatik, hogy az ajánlati összeg 10%-ával ellátandó írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnának, melyek az árverés előtti napon október 3-án délután 5 óráig a polgármester urhoz adandók be, melyek a szóbeli árverés megtörténte után az árvereltetőküldöttség áltl azonnal és nyilvánosan fel fognak bontatni, s az árverési jegyzőkönyvekkel együtt a tanács határozata alá fognak terjesztetni.

Debreczen, 1893 szeptember 23-án.

A városi tanács. (429) 1-2.

KASZANYITZKY ENDRE

előbb Kuhinka István K.
Debreczen, főpiacz 1900.

Ajánlja a legnagyobb választékkal ujonnan berendezett üveg, porcellán, lámpa, berndorfú alpacca, chinaezüst evőeszközök

S KONYHAESZKÖZÖK

NAGY RAKTÁRÁT.
Üveg, ivó és liqueur készletek, porcellán, evő, kávé, feketekávé, tea és mosó-készletek, Brünner, Ditmár s hazai gyártmányú

ASZTALI- és FÜGGŐLÁMPÁK

nap. meteor és villámegőkörrrel, gyári árak és pontos kiszolgálás mellett.

Árjegyzékek ingyen és bérmetve.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítettek. (7.) 178.

Az, István' gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ARJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezménynek szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

A Asztali dara nagyszemű	100 kiló	15.20
B Szinte » aprószemű		14.80
C Királyliszt		14.60
1. Lángliszt kivonat		13.80
2. Elsőrendű zsemlye liszt		13.-
3. Zsemlye liszt		12.-
4. Elsőrendű kenyér liszt		11.-
5. Közép kenyér liszt		10.80
6. Kenyér liszt		9.60
7. Barna kenyér liszt		8.-
8. Takarmány liszt		6.-
11. Fírom korpa zsákkal		4.80
12. Durva korpa zsákkal		4.40
13. Csirke buza zsákkal		4.20
14. Csirke buza zsákkal		4.40

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tisztá súlynak véve.
A. B. 0-6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 »
11. és 12. szám 50 »
Debreczen, 1893. aug. 30. (1.)

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA

(FÖTER 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
teljesen ujonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat:

takarékpénztári, kereskedelmi

ügyvédi és községi nyomtatványokat.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KÉSZIT:

Gyászjelentéseket, háli- és lakodalmi meghívókat.

ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT,

TANCRENDEKET és ÉTLAPOKAT.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megrendelések **ERDÉLYI ISTVÁN** nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZEN”,

és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a »DEBRECZEN« című lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.

SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET,

bor- és rum-vignetteket, falragaszokat,

MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

FOLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással

jutányos árakon.

Bírosági, végrehajtói nyomtatványok készletben tartatnak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Izléses kiállítás!
Jutányos árak!